

รู้ได้อย่างไร เด็กในชั้นได้รับการพัฒนา

ชัยพนธ์ รังงาม*

ครู ช่วยเด็ก เอาใจใส่เด็ก จนได้รับการพัฒนาขึ้น เด็กจะจดจำครูไปนานเท่านั้น โดยเฉพาะเด็กเรียนอ่อน ถ้าได้รับการเอาใจใส่ หาทางช่วยให้เขาได้แก้ปัญหาในการเรียนได้เหมาะสม และถูกวิธี จนทำให้เขาได้พัฒนาขึ้นจากเดิมแล้วเด็กกลุ่มนี้ก็จะสนุกกับการเรียน และไม่สร้างปัญหาสังคมต่อไป

วิธีการดังกล่าวมีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับครูที่ค่อนข้างมีประสบการณ์หาเทคนิคศึกษามาก่อน แล้วลองใช้ไป ปรับปรุงไปเรื่อย ๆ เรียกว่าค้นหาวัตถุกรรมทางการศึกษา อาจจะได้แก่ การเปิดโอกาสให้เด็กศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากการคุยกับผู้อาวุโสในหมู่บ้าน, การเพิ่มเวลาเรียนให้กับเด็กบางคนที่ยังเรียนไม่ทันเพื่อนโดยเรียนเอง ทำแบบฝึกหัดเอง ทดสอบเองจากบทเรียนสำเร็จรูปที่ครูสร้างขึ้น, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีสื่ออุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมและน่าสนใจ, การจัดกลุ่มผู้เรียนในชั้นช่วยกันเรียน กันเก่งช่วยคนอ่อน, การพยายามทดสอบวินิจฉัยสาเหตุที่เด็กอ่อนกว่าคนอื่น โดยครูศึกษาเป็นรายกรณี, การพยายามหารางวัลเพื่อเสริมแรงเมื่อเด็กทำงานเสร็จและมีความสำเร็จในงาน, การจัดบรรยากาศทางวิชาการในห้องที่ทันสมัยทันเหตุการณ์และสร้างความสนใจ โดยครูอย่าไปทำเสียเองทุกอย่าง, การให้นักเรียนได้พบได้เห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เป็นการกระตุ้นให้เป็นคนคิด และวางแผนในอนาคต ทำให้การเรียน เด็กเรียนอย่างมีเป้าหมาย และแม้กระทั่งการอุทิศเวลาหรือเจียดเวลาของครูเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนเวลาเรียน เวลาพักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียน ให้กับเด็กบางคนที่มีปัญหา เหล่านี้เป็นต้น

วิธีการดังกล่าวบางทีก็ได้ผลเพียงระยะหนึ่ง บางครั้งก็ได้ผลกับบางกลุ่มจึงต้องหมั่นสังเกต หรือบันทึกไว้ เปรียบเทียบผลการพัฒนาเป็นระยะ ก็จะทำให้ครูมีกำลังใจพร้อมที่จะมุ่งมั่นทำความดีหาวิธีการที่จะนำมาสอนให้สนุก สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีทั้งครูและทั้งเด็ก เนื้อหาสาระที่ลุ่มลึก แปลกใหม่ก็จะตามมาเองเมื่อผู้เรียนสนใจ และเรียนรู้อย่างเข้าใจแล้ว หลักสูตรไม่ได้บังคับไว้เลยว่าต้องใช้ตำราของใครเล่มไหนในการสอน หรือยึดแบบทดสอบของสำนักพิมพ์ใดในการตัดสินผลการเรียน

*ศึกษานิเทศก์ 8 กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ยะลา

คำถามที่มักได้ยินเสมอ คือ

"รู้ได้อย่างไร เด็กในชั้นได้รับการพัฒนา....."

คำว่าพัฒนาในที่นี้ คือ ดีกว่าเดิม เด็กในชั้นเกือบทั้งหมดมีผลการเรียนสูงขึ้นถ้าสอบเก็บคะแนน ได้รับคะแนนมากขึ้น

ครูจึงจำเป็นต้องเก็บคะแนนไว้เปรียบเทียบว่าก่อนสอน และหลังสอนนั้นเด็กแต่ละคนมีคะแนนสูงขึ้นหรือไม่ เพียงใด และในภาพรวมทั้งชั้นเป็นอย่างไร

ต้องยอมรับว่าเด็กในชั้นเรียนที่ครูสอนจะมีทั้งเด็กที่เรียนเร็ว พื้นฐานดี สอนเข้าใจง่ายและเร็ว เร็วกว่า ๆ ว่าเด็กเก่ง รองลงมาจะเป็นเด็กเรียนปานกลางและเด็กอ่อน ครูที่สอนย่อมรู้ดีที่สุด ว่าคนไหนเป็นอย่างไร

ดังนั้นหลังการสอนเมื่อครูได้ทดสอบ เก็บคะแนนแต่ละคนแล้ว ก็จะทราบว่าใครมีพื้นฐานอย่างไร และเมื่อสอนไปทดสอบไปก็จะรู้อีกว่าใครพัฒนาขึ้นแค่ไหนจากคะแนน อย่างนี้ไม่ยาก

แต่พิจารณาในภาพรวม บางทีครูอาจจะห่อใจ ตรงที่ต้องคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (mean) ของนักเรียนในชั้นทั้งหมด

บางครั้งคะแนนเฉลี่ยอาจสูงขึ้น แต่ช่องว่างระหว่างเด็กเก่งกับเด็กอ่อนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (Standard Deviation = SD สูง)

มีผลต่อค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient Variation = CV) ที่จะสูงตามไปด้วย จนเกินขอบเขตที่ยอมรับได้ คือ $CV = 15$

แสดงว่าในภาพรวม แม้ครูจะทำให้เด็กในชั้นมีคะแนนสูงกว่าเดิมแต่การจะช่วยให้เด็กอ่อนได้พัฒนาไปทันเด็กเก่งยังทำไม่ได้ผล

กรณีเช่นนี้ ทำให้ครูบางคนวิตกกังวลมาก ถึงกับจิตวิฆามารออกมาใช้ คือ ไปแก้คะแนนลูกศิษย์ให้มากขึ้นกว่าเดิม แต่ด้วยความเป็นครูและมีใจเป็นเทพมานานก็ลังเลว่าจะแก้โดยเพิ่มที่ใครหรือลดคะแนนคนไหนก็ลำบากใจ ในที่สุดเพิ่มคะแนนให้กับลูกศิษย์ทุกคน ไม่ว่าเก่งหรืออ่อน เพราะเข้าใจว่าจะทำให้การรายงานดีขึ้น

แน่นอน ค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น

แต่การกระจายของคะแนนยังเหมือนเดิม ไม่ได้เปลี่ยนแปลง

ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน ที่วิตกกังวลอยู่ยังคงสูงแม้จะลดลงจากเดิมบ้าง

ตัวอย่างที่นำมาเสนอในที่นี้เป็นกรณีเล็ก ๆ เล็กเพียง 7 คน เพื่อคง่ายเข้าใจง่ายขึ้น

ตาราง การเปรียบเทียบคะแนนผลการสอบระหว่างก่อนสอน กับหลังสอนเป็นรายบุคคล และ
การเปลี่ยนแปลงคะแนน

นักเรียน คนที่	ก่อนสอน คะแนน	หลังสอน คะแนน	หลังสอน (ไปเปลี่ยนแปลงคะแนนใหม่)
1	7	9	10
2	8	9	10
3	4	5	6
4	6	8	9
5	3	4	5
6	2	4	5
7	5	5	6
Mean	5.00	6.28	7.28
SD	2.16	2.29	2.28
CV	43.20	36.46	31.32

จากตัวอย่างนักเรียน 7 คน ที่นำมาเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนสอน หลังสอน ผลการเรียนรู้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นคือจากเดิม 5.00 เป็น 6.28

แต่พิจารณาการกระจาย หรือ SD กลับสูงกว่าเดิม คือเด็กเก่งก็ยิ่งเก่งขึ้นไปทั้งเด็กอ่อนทำท่าจะตามไม่ทัน คือจากเดิม 2.16 เป็น 2.29

ครูเริ่มวิตกกังวลในการเขียนรายงาน จึงเปลี่ยนแปลงคะแนนเด็กทุกคนอย่างเป็นธรรม (ในช่องที่ 3) ผลคือค่าเฉลี่ยก็สูงจริง แต่ค่า SD ก็ยังสูงอยู่เช่นเดิม

จะไปแก้คะแนนให้สูงกว่านี้ ก็ใจไม่ด้านพอที่จะทำ

ความจริงไม่ควรทำเช่นนั้น แต่ต้องคิดว่าการสอนแล้วสอบครั้งนี้ เราช่วยให้เด็กมีคะแนนสูงขึ้นทุกคน ทำให้ค่าเฉลี่ยสูงแล้ว แต่เด็กอ่อนยังทำคะแนนได้ไม่มากก็ต้องคิดทบทวนว่ามาจากสาเหตุอะไร ถ้าคิดในแง่ดีสร้างสรรค์แล้วอาจสบายใจว่า ครูจะได้ผลการลงแทนที่จะทู่หมัดเอาใจใส่กับเด็กจำนวน 7 คน ก็เหลือเด็กเป็นกรณีพิเศษ 2 คน ที่ต้องหาวิธีช่วยแก้ปัญหาการเรียน คือเด็กเลขที่ 3 5 และ 6 และคิดว่าการสอบในครั้งต่อไป หรือในจุดประสงค์ต่อไปจะดีขึ้นเอง นั่นเป็นวิธีหนึ่งของการมุ่งพัฒนา

แต่ถ้าเป็นการสอบครั้งเดียวไม่มีครั้งอื่นอีกแล้ว จำเป็นต้องเสนอรายงานก็มีวิธีที่จะทำให้การรายงานดีขึ้น คือ นำเสนอผลเป็นกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเด็กเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แล้วเปรียบเทียบกันเฉพาะในกลุ่มนั้น ๆ ดังตัวอย่าง

จากข้อมูลเด็กเก่งเลขที่ 1 2 4

จากข้อมูลเด็กอ่อนเลขที่ 3 5 6

จากข้อมูลเด็กปานกลางเลขที่ 7

กลุ่มเด็กเก่ง 3 คน

นักเรียน คนที่	ก่อนสอน คะแนน	หลังสอน คะแนน
1	7	9
2	8	9
4	6	8
Mean	7.00	8.67
SD	1.00	1.00
CV	14.28	6.69

กลุ่มเด็กอ่อน 3 คน

นักเรียน คนที่	ก่อนสอน คะแนน	หลังสอน คะแนน
3	4	5
5	3	4
6	2	4
Mean	3.00	4.33
SD	1.00	0.58
CV	33.00	13.39

วารสารวิทยบริการ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2539

รู้ได้อย่างไร
ชัยพนธ์ รัตงาม

เวลาคิดเสร็จแล้วก็นำเสนอเปรียบเทียบดังนี้

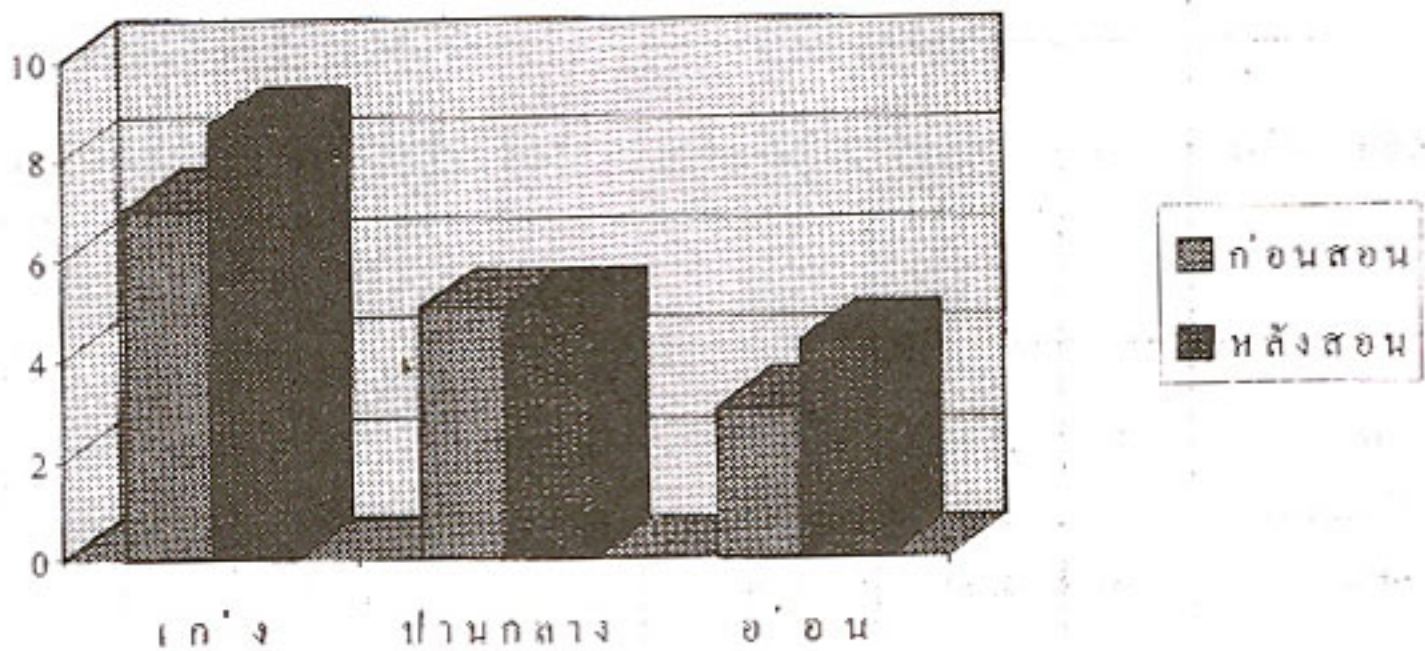
ตาราง เปรียบเทียบคะแนนก่อนสอนและหลังสอน โดย.....
 ชั้น..... ปีการศึกษา..... ที่ทดลอง จำแนกตามกลุ่มผู้เรียน

กลุ่มการเรียน	N	ก่อนสอน			หลังเรียน		
		X	SD	CV	X	SD	CV
เก่ง	3	7.00	1.00	14.28	8.67	0.58	6.69
ปานกลาง	1	5.00	0.00	0.00	5.00	0.00	0.00
อ่อน	3	3.00	1.00	33.30	4.33	0.58	13.39

นอกจากตารางที่ชี้ให้เห็นชัดเจนแล้ว อาจจะทำเป็นแผนภูมิ หรือกราฟเปรียบเทียบ หรือจะใช้ทั้งสองวิธีควบคู่กันไป ทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แผนภูมิ

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

จากตารางเมื่อนำเสนอเป็นแผนภาพ จะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าเด็กที่ครูสอนได้พัฒนาไปแค่ไหน สร้างความพอใจได้ในระดับหนึ่ง ที่สามารถช่วยให้เด็กทุกคนได้พัฒนา แต่การจะทำให้เด็กอ่อนมีความสามารถทัดเทียมหรือใกล้เคียงเด็กเก่ง ก็อยู่ที่ครูเราต้องพยายามหาเทคนิควิธี หรือคิดค้นนวัตกรรม คอนนี่แหละครับที่เรียกว่าคิดพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้ได้ผลงานวิชาการ ที่ยากขึ้นไป

อันนี้สงส์จากการคิดพัฒนาจะทำให้ครูได้เลื่อนเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 8 ระดับ 9 เขาวัดกันตรง